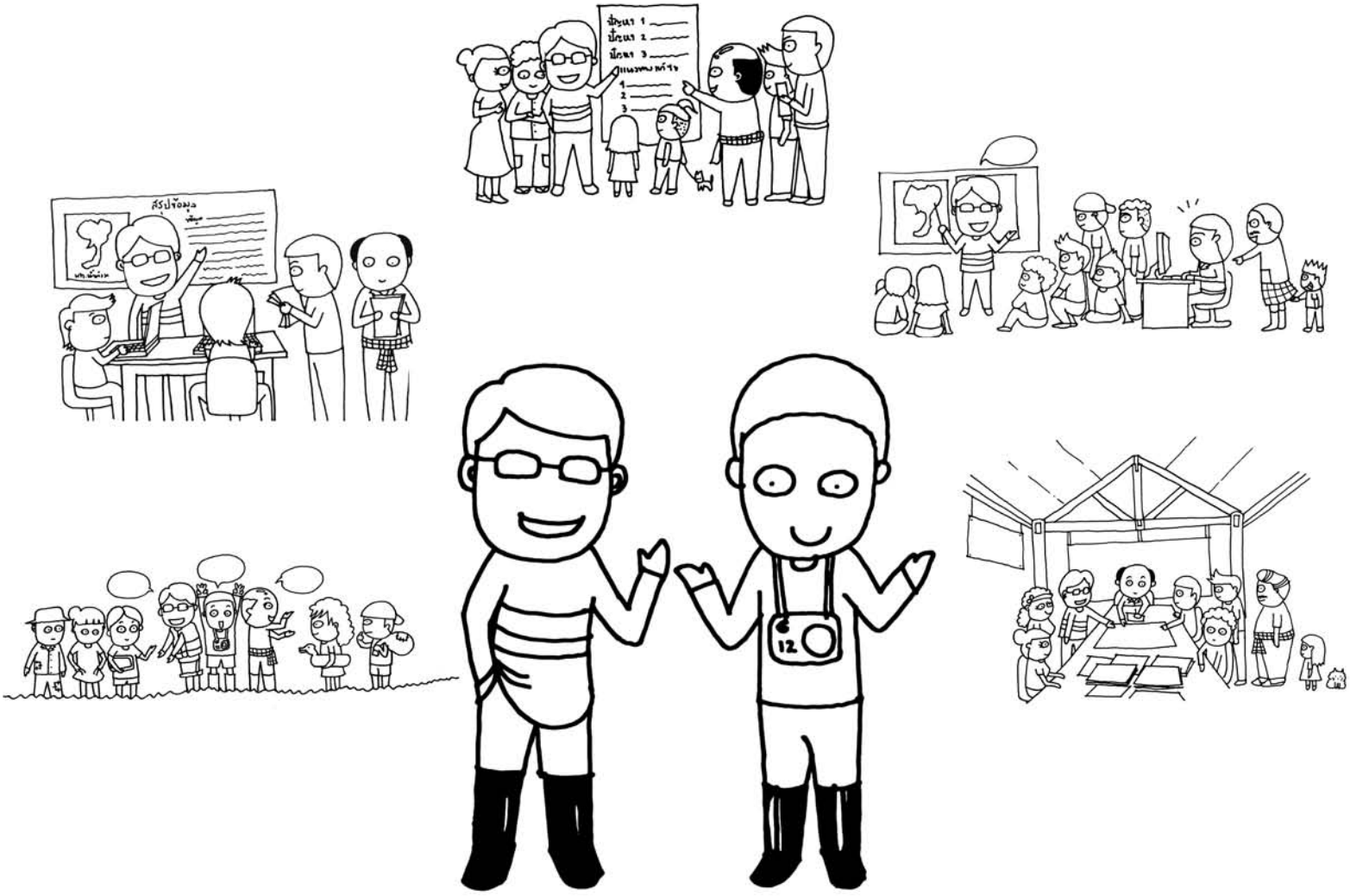

คู่มือการทำงาน

การจัดตั้งศูนย์ การช่วยเหลือ ฟื้นฟู ผู้ประสบภัยน้ำท่วม

โดยขบวนองค์กรชุมชนเป็นแกนหลัก

ขอขอบคุณ

ผู้ที่ให้ความรู้ ประสบการณ์และข้อมูลต่างๆ

พี่เล็ก สมภพ พร้อมพอชื่นบุญ ที่ปรึกษา สำนักงานโครงการบ้านมั่นคง

ถ่ายทอดประสบการณ์ ความรู้การลงพื้นที่จริง ตลอดระยะเวลา 6 เดือน ในพื้นที่ประสบภัยสึนามิ

พี่ทวย อัมพร แก้วหนู เจ้าหน้าที่บริหารอาวุโส

เล่าประสบการณ์การช่วยเหลือผู้ประสบภัยสึนามิ และแนวคิดการทำงานของเจ้าหน้าที่ พอช.

พี่ท้วน ธีรพงศ์ พร้อมพอชื่นบุญ ผู้จัดการสำนักงานภาคตะวันออก

ให้ความรู้ และแนวคิด ผ่านประสบการณ์การทำงานพื้นที่ชุมชนถูกไฟไหม้ ไล่รื้อ

พี่อร่าม อร่ามศรี จันทร์ศรีสุข ผู้ประสบภัยน้ำท่วมและแกนนำศูนย์พักพิงฯวัดเขา ในพื้นที่เทศบาลเมืองนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์

ถอดคประสบการณ์ หลักคิด ที่ทำจริง เป็นตัวอย่างเผยแพร่ความรู้ต่อศูนย์ฯต่างๆที่ประสบภัยน้ำท่วม

พี่ๆลุงๆป้าๆ (สอช.) สหพันธ์พัฒนาชุมชนคนจนเมืองแห่งชาติ

เจ้าหน้าที่ (พอช.)ทุกท่าน สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(องค์การมหาชน)

คณะทีมงานผู้จัดทำ

กลุ่ม ต้นกล้าอุดมการณ์ (CODI NEW_GEN)

กลุ่ม พอช.สัมพันธ์ (CODI COMMUNITY)

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน(องค์การมหาชน) (CODI)

ขบวนชุมชนจัดการภัยพิบัติ

สหพันธ์พัฒนาองค์กรชุมชนคนจนเมืองแห่งชาติ

CODI COMMUNITY

ต้นกล้า อุดมการณ์

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน
COMMUNITY ORGANIZATIONS DEVELOPMENT INSTITUTE

สารบัญ

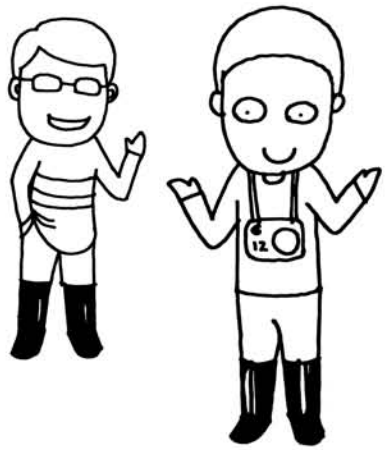

		หน้า
สารบัญ		3
บทที่ ๑	ทำความเข้าใจปัญหาอุทกภัยน้ำท่วม	
	๑.๑ สาเหตุของอุทกภัยน้ำท่วม ปี๕๔	5
บทที่ ๒	เป้าหมาย หลักคิด และแนวทางการทำงาน	
	๒.๑ เป้าหมาย หลักการสำคัญการทำ	7
	๒.๒ บทบาทศูนย์ประสานงาน ช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม โดยขบวนองค์กรชุมชน	8
	๒.๓ แนวทางการทำงาน แผนงาน และขั้นตอนวิธีการทำงาน เร่งด่วนระยะสั้น ฟื้นฟูระยะกลาง และพัฒนาระยะยาว	๑
บทที่ ๓	ขั้นตอนการลงพื้นที่ เทคนิคการพูดคุย และข้อควรระวัง	
	๓.๑ ขั้นตอนการลงพื้นที่การทำงานเชิงลึก	13
	๓.๒ เทคนิคการพูดคุยแลกเปลี่ยนเวทีการพูดคุย ครั้งแรก	15
	๓.๓ บทบาทและความคาดหวัง/14ข้อเกร็ดความรู้และข้อควรระวัง	16
บทที่ ๔	รูปแบบการทำงาน และเนื้องานของศูนย์ฯ	
	๔.๑ โครงสร้าง ระบบการทำงานอย่างมีส่วนร่วมของศูนย์ฯ	18
	๔.๒ การสร้างกองทุนภัยพิบัติ	๑๑
	๔.๓ การทำแผนพัฒนาตำบล/ผังตำบล	20
	๔.๔ การจัดทำข้อมูลและขั้นตอนการสำรวจ	21
บทที่ ๕	ภาคผนวก	
	๕.๑ แบบฟอร์มการสำรวจผู้ประสบภัยน้ำท่วม	24
	๕.๒ แผนที่แสดงพื้นที่น้ำท่วมบริเวณลุ่มน้ำเจ้าพระยา ระหว่างวันที่ 20 - 22 ตุลาคม 2554	27

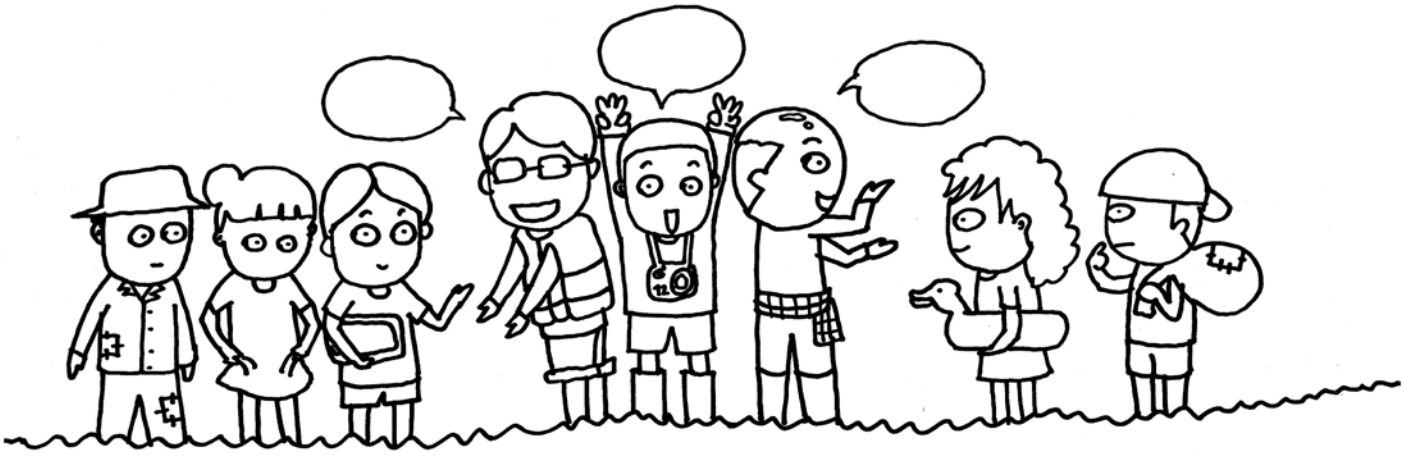

บทที่ ๑

ทำความเข้าใจปัญหาอุทกภัยน้ำท่วม

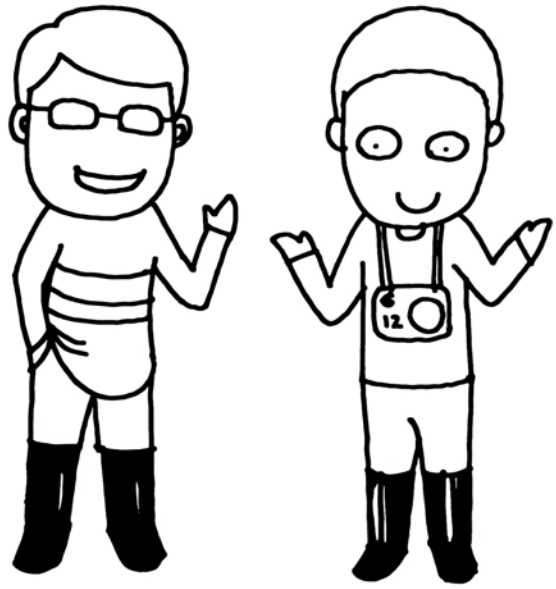

การช่วยเหลือ ฟื้นฟูผู้ประสบภัยน้ำท่วม โดยขบวนองค์กรชุมชนเป็นแกนหลัก

อุทกภัย...น้ำท่วม เกิดจากสาเหตุใด?

น้ำท่วมประเทศไทย ภัยพิบัติเกิดจากใคร

เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของธรรมชาติทั้งในเรื่องทรัพยากรที่ลดลง ภูมิอากาศที่ร้อนขึ้น หรือมนุษย์ได้ทำให้มันเกิดขึ้นมาโดยเกิดจากการขาดความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม มุ่งใช้ทรัพยากรของโลกอย่างทำลายล้างให้หมดไปตามแนวคิดของ **ทุนนิยม** ที่มุ่งที่ผลกำไรสูงสุดเพียงอย่างเดียว ไม่สนใจผลสืบเนื่องจากการพัฒนาอุตสาหกรรมที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม รวมไปถึงการตัดไม้ ทำลายป่า ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ การสร้างบ้านเรือนไม่สอดคล้องกลมกลืนกับธรรมชาติ ก่อให้เกิด ปัญหาโลกร้อน น้ำท่วม สภาพอากาศแปรเปลี่ยนไม่เป็นไปตามฤดูกาล

บทที่ ๒

เป้าหมาย หลักคิด และแนวทางการทำงาน

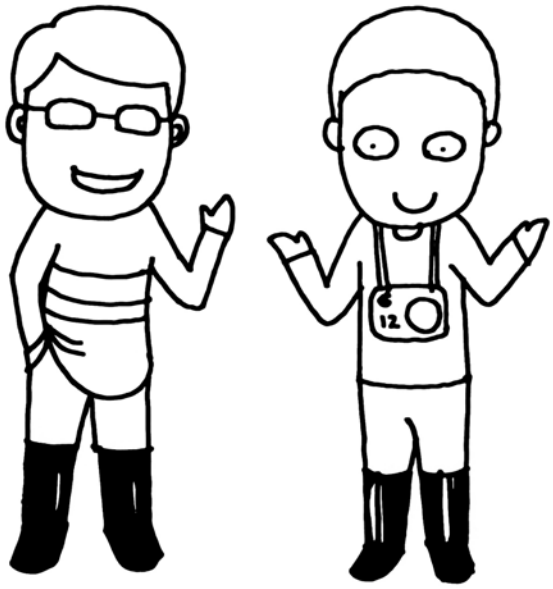

เป้าหมายนำไปสู่สิ่งใด

- สร้างคน สร้างขบวน เชื่อมโยงร่วมกับท้องถิ่นให้เกิดการจัดระบบการทำงานร่วมกัน
- สร้างการตัดสินใจร่วมของชาวบ้านให้เกิดโครงสร้างความสัมพันธ์ของการดูแลตนเอง ในระดับหมู่บ้าน/ตำบล สู่การจัดการตนเอง

หลักการสำคัญการทำเพื่ออะไร

- เป็นการเสริมหนุนให้เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมจากพื้นที่ประสบภัย
- เป็นการจัดกระบวนการให้เกิดการประสานงานและการช่วยเหลือกันอย่างเป็นระบบของขบวนองค์กรชุมชน
- เป็นการช่วยเหลือผู้ประสบภัยในกรณีเร่งด่วนเช่น อาหาร เครื่องอุปโภคบริโภค การซ่อมแซม/ปลูกสร้างบ้านเรือนที่เสียหายอันเกิดจากน้ำท่วม อุทกภัย
- เป็นการสร้างพื้นที่ต้นแบบในการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ
- เพื่อให้เกิดการสร้างและเชื่อมโยงกองทุน ระบบสวัสดิการระดับชุมชน/ตำบล ที่ครอบคลุมทั้งพื้นที่และสร้างกองทุนเมืองเพื่อการจัดการตนเอง

การช่วยเหลือ ฟื้นฟูผู้ประสบภัยน้ำท่วม โดยขบวนองค์กรชุมชนเป็นแกนหลัก

รวมพลังการช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม

ศูนย์ประสานงาน ช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม โดยขบวนองค์กรชุมชน

ประสานงาน ติดตามงาน

- ศูนย์ปฏิบัติการ ช่วยเหลือผู้ประสบภัยน้ำท่วม (ศปภ.)
- เครือข่ายองค์กรชุมชน ภาคเอกชนและหน่วยงานอื่นๆ

ชุดทีมทำงานร่วมกัน

- สหพันธ์พัฒนาชุมชนคนจนเมืองแห่งชาติ (สอช.)
- สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) (พอช.)
- คณะประสานงานองค์กรชุมชน (คปอ.)
- เครือข่ายองค์กรชุมชนอื่นๆ
- สภาองค์กรชุมชน สวัสดิการชุมชน ฯลฯ

ความต้องการช่วยเหลือ

ลงพื้นที่ช่วยเหลือ/สิ่งของบริจาค

ศูนย์ประสานงาน ภัยพิบัติโดยขบวนชุมชน ระดับพื้นที่ตำบล/เมือง/เขต

ชุดทีมทำงานระดับพื้นที่

ชุดทีมทำงานระดับพื้นที่

การช่วยเหลือ ฟื้นฟูผู้ประสบภัยน้ำท่วม โดยขบวนองค์กรชุมชนเป็นแกนหลัก

การจัดการระยะยาว

พูดคุยเตรียมรับมือ เฝ้าระวัง
วางแผนการจัดการ
ผังตำบลและระบบน้ำ

การฟื้นฟูหลังน้ำลด

ซ่อมแซม สร้างบ้าน
ดูแลสิ่งแวดล้อม
ส่งเสริมอาชีพ
จัดตั้งกองทุนชุมชน/เมือง

เฉพาะหน้า-เร่งด่วน

สำรวจข้อมูลผู้เดือดร้อน
บริจาคสิ่งของ
โรงครัว สุขา
จัดทีมทำงานศูนย์ในพื้นที่

ขบวนชุมชนลุกขึ้น มาจัดการแก้ปัญหา ได้ด้วยตนเอง

การช่วยเหลือ ฟื้นฟูผู้ประสบภัยน้ำท่วม โดยขบวนองค์กรชุมชนเป็นแกนหลัก

แนวทางการลงทำงาน ศูนย์ผู้ประสบภัยภัยพิบัติ

(ระยะสั้น)

แผนการช่วยเหลือเฉพาะหน้า

1 ประสานข้อมูลกับศูนย์ประสานงานภัยพิบัติในพื้นที่ถึงความต้องการ อาหาร/น้ำดื่ม และอื่นๆ

2 จัดตั้งศูนย์ประสานงาน/ศูนย์รับบริจาค

3 จัดระบบทีมทำงานของชุมชน ในมีระบบการดูแลกันเอง

4 สนับสนุนเครื่องใช้ในการประกอบอาหาร/สนับสนุนงบประมาณในการ ประกอบอาหารในเบื้องต้น

วิธีการทำงานและขั้นตอน

1 ทำความเข้าใจสภาพปัญหา /วิเคราะห์ผู้นำชุมชน /จัดระบบการทำงาน ของชุมชนเบื้องต้น

2 ต้องคำนึงสภาพจิตใจของผู้ประสบภัยจากหลากหลายชนชั้น /การให้กำลังใจ

3 วิเคราะห์สิ่งที่ชาวบ้าน สามารถทำได้ จัดการตัวเองได้ด้วยตนเอง (สิ่งที่ทำได้,สิ่งที่ทำไม่ได้,และจะต้องไปประสานงานกับใครบ้าง)

4 ประสานงานแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง จากประโยชน์ที่ไม่ลงตัว

5 จัดระบบทีมทำงานของชุมชน ให้มีระบบการดูแลกันเอง

" ให้คนเดือนร้อน ลุกขึ้นมาจัดการตนเอง "

(ทีมรับบริจาค,ทีมประสานงาน,ทีมรักษาความปลอดภัย,ทีมข้อมูล ทีมดูแลสุขภาพ,ทีมสันทนาการ,ทีมช่าง,ทีมแม่ครัว และทีมอื่นๆ)

การช่วยเหลือ ฟื้นฟูผู้ประสบภัยน้ำท่วม โดยขบวนองค์กรชุมชนเป็นแกนหลัก

แนวทางการลงทำงาน ศูนย์ผู้ประสบภัยภัยพิบัติ

(ระยะกลาง-ยาว)

แผนการฟื้นฟู

1 รณรงค์ให้ชุมชนเห็นความสำคัญของการมีกองทุนชุมชน/เมือง

2 จัดกระบวนการสำรวจความเสียหายที่ต้องดำเนินการซ่อม/สร้าง โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน

3 ประสานท้องถิ่น/ภาคเอกชน ในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการซ่อม/สร้าง ดำเนินการซ่อม/สร้าง โดยขบวนการช่างชุมชน

4 รณรงค์ทำความสะอาดชุมชน/เมือง

5 ฟื้นฟูอาชีพ วิถีชีวิตจากกองทุนชุมชนเมือง

วิธีการทำงานและขั้นตอน

1 วิเคราะห์สถานการณ์และนำข้อมูลมาสะท้อนปัญหาให้คนในชุมชนเกิดจิตสำนึกให้เกิดการช่วยเหลือกัน

2 ชวนวิเคราะห์ข้อมูลพื้นที่ตนเอง

-สภาพทางกายภาพ

-สภาพการอยู่อาศัย/ระบบผังเมือง

-สภาพทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม/แหล่งน้ำ

-การตั้งถิ่นฐานของประชากร

3 กำหนดเป้าหมาย แนวทางการแก้ไขปัญหาของพื้นที่ ร่วมกับภาคีพัฒนาร่วม

4 เติมเต็มความรู้ให้ชาวบ้าน

-ระดมความรู้/การจัดการความรู้ ที่มาจากคนในพื้นที่

-เติมเต็มจากคนภายนอก

-ออกไปเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากพื้นที่รูปธรรมหรือพื้นที่ที่สามารถจัดระบบการแก้ไขปัญหาได้แล้ว

บทที่ ๓

ขั้นตอนการลงพื้นที่ เทคนิคการพูดคุย และข้อควรระวัง

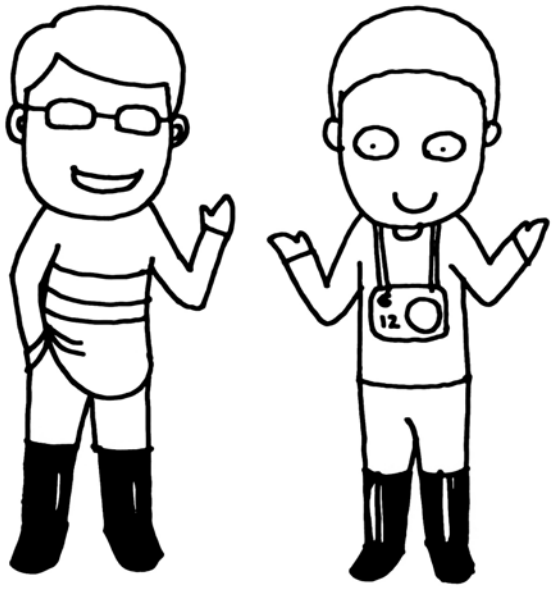

ขั้นตอนการลงพื้นที่ทำงานเชิงลึก

(สำรวจ-วิเคราะห์-จัดลำดับปัญหา)

1. สำรวจข้อมูลความเสียหายภาพรวมของชุมชนทั้งหมด วิเคราะห์สถานการณ์แต่ละพื้นที่
   - เก็บข้อมูลเชิงตัวเลขสถิติ(หมู่บ้าน,ครัวเรือน ฯลฯ
   - ชวนชาวบ้านมาจัดระบบการทำงานร่วมกัน/ดึงคนที่มีแววมีศักยภาพขึ้นมาทำงาน
   - ประชุมกลุ่มย่อยๆในพื้นที่ (หมู่บ้าน,ศูนย์ย่อย) แล้วมีประชุมร่วมที่ศูนย์กลาง
2. วิเคราะห์ข้อมูลของชุมชน
   - ด้านความเป็นมา/ประวัติศาสตร์ของชุมชน
   - ด้านสภาพปัญหา/สถานการณ์ในพื้นที่
   - ด้านระบบโครงสร้างทางสังคม (ใครมีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่บ้าง/บทบาทหน้าที่)
   - ด้านผู้นำชุมชน/กลุ่มองค์กรทางสังคม (มีใครบ้าง)
3. จัดลำดับความสำคัญของปัญหา /แยกแยะสภาพปัญหา
   - วิเคราะห์ปัญหาที่แท้จริง ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ในเชิงศักยภาพของชุมชน (สาเหตุจริงๆคืออะไร)
   - จัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่ชัดเจน ที่ไม่สร้างความขัดแย้งให้กับคนในชุมชน
   - จัดกิจกรรม ในการแก้ไขปัญหาตามความเหมาะสมของชุมชน

สิ่งที่ต้องคำนึง

ก. ทำกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของชาวบ้านในระยะยาว ไม่ควรทำกิจกรรมระยะสั้นๆ ทำแล้วจบ

ข. วางแผนปฏิบัติการ การทำงาน ในระยะยาว 2-3 เดือน

- เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการแก้ไขปัญหา เนื่องจากปัญหาน้ำท่วมเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นระยะยาว

ค. สร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างพื้นที่/ชุมชน

- เชื่อมโยงให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชน/ตำบล/จังหวัด - ด้านระบบบริหารจัดการ/การจัดการระบบชุมชน

ง. การคิดการอ่าน เป็นเพียงจุดเริ่มต้น แต่ความสำเร็จอยู่ที่ลงมือทำอย่างต่อเนื่อง หมั่นทบทวนสม่ำเสมอ

ขั้นตอนการลงพื้นที่ทำงานเชิงลึก

(จัดทีมทำงาน-สร้างคน-สร้างระบบ)

4. จัดระบบทีมทำงานของชุมชน แต่ละเรื่อง (ให้สอดคล้องกับ "ปัญหา,ข้อมูล, ประวัติศาสตร์"ของชุมชน) สิ่งสำคัญ " ต้องไม่ให้เกิดการรวมอำนาจ"
   - สร้างคนจากระบบของงาน (ทีมรับบริจาค,ทีมรักษาความปลอดภัย, ทีมประสานงาน,ทีมแม่ครัว,ทีมดูแลผู้สูงอายุ,ทีมดูเรื่องอาชีพ, ทีมสันทนาการ)
   - สร้างระบบการตัดสินในร่วม จากระบบกลุ่มย่อยๆ "ไม่ใช่การตัดสินใจของคนใดคนหนึ่ง แต่เป็นการตัดสินใจของทุกฝ่าย"
   - สร้างระบบการประชุมอย่างสม่ำเสมอ 4 ครั้ง/ต่อวันและประชุมทุกวัน
     (1) ประชุมทีมเจ้าหน้าที่
     (2) ประชุมแกนนำชุมชนบางส่วน (ผู้ประสานงานชุมชน, ผู้ประสานงานกลุ่มย่อย)
     (3) ประชุมร่วมทุกกลุ่มย่อย
     (4) ประชุมสรุปประจำวัน (แกนนำชุมชน,เจ้าหน้าที่) เพื่อประเมินสถานการณ์ประจำวันและวางแผนการทำงานต่อในวันต่อไป
   - จัดระบบความขัดแย้ง ชาวบ้านกับชาวบ้าน,ชาวบ้านกับหน่วยงานภาคี
     (1) ต้องมีความเข้าใจสภาพปัญหาความขัดแย้ง และต้องใช้ทักษะการคลี่คลายความขัดแย้งอย่างสูง
     (2) ต้อง สร้างให้ชาวบ้านเห็นเป้าหมาย หรือเห็นธงร่วมกัน "หลังจากเกิดภัยพิบัติแล้ว เราจะมีชีวิตที่ดีขึ้นร่วมกัน"
     (3) ต้องมีการวิเคราะห์สถานการณ์ความขัดแย้งทุกๆวัน

สิ่งที่ต้องคำนึง

ก. ทำกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของชาวบ้านในระยะยาว ไม่ควรทำกิจกรรมระยะสั้นๆ ทำแล้วจบ

ข. วางแผนปฏิบัติการ การทำงาน ในระยะยาว 2-3 เดือน

- เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องในการแก้ไขปัญหา เนื่องจากปัญหาน้ำท่วมเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นระยะยาว

ค. สร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างพื้นที่/ชุมชน

- เชื่อมโยงให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างชุมชน/ตำบล/จังหวัด - ด้านระบบบริหารจัดการ/การจัดการระบบชุมชน

ง. การคิดการอ่าน เป็นเพียงจุดเริ่มต้น แต่ความสำเร็จอยู่ที่ลงมือทำอย่างต่อเนื่อง หมั่นทบทวนสม่ำเสมอ

การช่วยเหลือ ฟื้นฟูผู้ประสบภัยน้ำท่วม โดยขบวนองค์กรชุมชนเป็นแกนหลัก

การพูดคุย แลกเปลี่ยนเริ่มต้นประชุมครั้งแรก การจัดตั้งศูนย์ผู้ประสบภัยพิบัติ

1. ทำความเข้าใจกับผู้เดือดร้อนในพื้นที่เกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์ฯ เป้าหมายการจัดตั้ง

"ทำไมต้องทำ? ทำแล้วเกิดประโยชน์อย่างไร?"

2. ให้ผู้เดือดร้อนพูดถึง สภาพปัญหาและสถานการณ์ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับเรื่องภัยพิบัติในพื้นที่

"ความเดือดร้อนความเสียหายของพื้นที่เป็นอย่างไร"

3. ยกรูปธรรมในการจัดการภัยพิบัติโดยชุมชน

"เห็นตัวอย่างและเข้าใจยิ่งขึ้น"

4. ตั้งคำถามให้ผู้เดือดร้อนระดมความคิดเห็นว่า

"จะมีการจัดตั้งศูนย์ฯ หรือไม่"

5. ระดมความเห็นว่าโครงสร้าง บทบาท ของศูนย์ฯในพื้นที่นั้นควรจะประกอบไปด้วยอะไรบ้าง โดยมีเนื้อการกำหนดทิศทางของศูนย์ฯ การรับรู้ข้อมูล รวมไปถึง การตัดตัดสินใจ ในเรื่องสำคัญๆตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

"คณะทำงานของผู้เดือดร้อน แบ่งบทบาทการทำงาน ในแต่ละทีม สมาชิกผู้เดือดร้อนจะมีส่วนร่วมได้มากที่สุดอย่างไร"

6. วางแผนงานปฏิบัติการของศูนย์ฯ และจัดระบบการทำงานศูนย์ฯ

6.1 การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า

-การสร้างทีมทำงาน ผู้ประสานงานในทุกระดับ(ตำบล/หมู่บ้าน/กลุ่มย่อย)

-การสำรวจข้อมูลผู้เดือดร้อนและข้อมูลความเสียหาย

-การจัดการของรับบริจาค อาหารให้ทั่วถึง โรงครัว สุขา เวรยาม

-การติดตามและกระจายข้อมูลข่าวสาร

-สร้างกองทุนจัดการภัยพิบัติโดยชุมชน

6.2 การฟื้นฟูหลังประสบภัย

-การทำความสะอาด สิ่งแวดล้อม

-การซ่อมแซมบ้าน การจัดทีมช่าง

-การฟื้นฟูอาชีพ สร้างรายได้

6.3 การวางแผนจัดการภัยพิบัตในระยะยาว

-การจัดการเรื่องระบบการผลิต พันธุ์พืชเกษตร

-การเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการทรัพยากรร่วมกับภาครัฐ

-การกำหนดวางแผนการพัฒนาตำบลโดยคนในพื้นที่

การช่วยเหลือ ฟื้นฟูผู้ประสบภัยน้ำท่วม โดยขบวนองค์กรชุมชนเป็นแกนหลัก

บทบาทและความคาดหวังการทำงานของผู้ลงส่งเสริม

1. ลงจัดระบบชุมชนเชิงลึก เชื่อมโยงให้คนในชุมชน/เจ้าของปัญหาลุกขึ้นมาจัดการตนเอง
2. ประสานงานกับหน่วยงานภาคี (ท้องถิ่น,ผู้ใหญ่บ้าน,กำนัน,นายอำเภอ, พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์,ผู้ว่าราชการจังหวัด,ภาคประชาสังคม)

- ใช้ระบบโครงสร้างที่มีอยู่ เข้าไปประสานงานเชื่อมโยงการทำงานกัน โดยต้องมีขบวนชาวบ้านเข้าร่วมด้วยทุกครั้ง เพื่อให้เกิดยอมรับและเกิดการทำงานร่วมของขบวนชาวบ้านกับหน่วยงานภาคี <u>แต่ต้องไม่เป็นเครื่องมือของนักการเมือง</u>
- ต้องเข้าใจบริบทการทำงานและบุคลากรของหน่วยงานท้องถิ่น ที่ต้องเชื่อมโยงทั้งฝ่ายบริหาร(เป็นทางการ)และฝ่ายค้าน(ไม่เป็นทางการ) โดยจะต้องเชื่อมโยงระบบการทำงานของชาวบ้านฐานล่าง เชื่อมกับฝ่ายเป็นทางการและฝ่ายไม่เป็นทางการ

๑๔ ข้อ เกร็ดความรู้และข้อควรระวัง

1.ทำงาน.....กิน.....นอน อยู่ร่วมกับชาวบ้าน

2.การแก้ไขปัญหาของชาวบ้าน(ร้อนๆ) กรณีแก้ไขปัญหาไม่ได้ ต้องปล่อยให้ปัญหานั้นเลยไปสักพัก(เย็นลงก่อน) จึงเข้าไปแก้ไข

3.เวลาอยู่กับชาวบ้าน ถ้ามีความขัดแย้ง อย่าเอาตัวเรากระโดดเข้าไปขวาง เพราะชาวบ้านไม่รู้จักเรา และมีอารมณ์ที่ไม่แน่นอน ควรรอให้สถานการณ์คลี่คลายหรือเย็นลงเสียก่อน แล้วค่อยให้เรา หรือผู้นำที่คุยกันได้เข้าคลี่คลายปัญหา

4.ชาวบ้านอยากได้ของรับบริจาคเยอะๆๆๆ เมื่อเค้าได้แล้วให้มันจบไป เราอย่าเข้าไปยุ่ง

5.สายตาของเราควรมองที่ "ผู้นำที่มีแวว" ยกระดับพัฒนาได้ อย่าตกใจ ถ้าชาวบ้านไม่มีสมาธิการพูดคุย ถ้าใครมีแววลองดึงมาทำงาน (จากฐานการทำจริงแต่ละเรื่องหรือกลุ่ม)

6.อย่าโล่เลกับกิจกรรมเฉพาะหน้า ควรดูเรื่องใหญ่ๆ เน้นการสร้างคนเพื่อพัฒนาระบบการจัดการ

7.วิธีการรับของบริจาค

(1) มารวมที่ศูนย์กลาง แล้วกระจายแจกให้เท่าเทียมกัน

(2) วิเคราะห์ตามความต้องการ และข้อมูลที่มี เช่น นมสำหรับครอบครัวที่มีเด็กเล็ก,อาหารสดสำหรับทำอาหารแจกต้องนำไปให้ที่พื้นที่ที่มีครัวสำหรับทำอาหารแจกเป็นศูนย์รวม

8.เรื่องเงิน อย่าเข้าไปยุ่ง หรือเกี่ยวข้องใดๆทั้งสิ้น เป็นเพียงแค่ค่อยแนะนำเท่านั้น

9.อย่าทำตัวให้เค้าคิดว่าเรามีเงิน "ตัวเงินตัวทอง" ต้องให้เค้าเชื่อว่าเรามีความรู้มาช่วยมากกว่าเห็นเป็นเรื่องเงิน

10.ไม่ควรเข้าไปจัดแจงเรื่องการแจกของ เป็นลักษณะคุยตัวต่อตัว ควรมีการจัดระบบการแจกของ การตัดสินใจ และมีกติการ่วมกันของชาวบ้านเอง

11."อย่ายอมสิ่งที่ผิด อย่าขัดสิ่งที่พอเดินไปได้" เป็นเรื่องที่ควรต้องเข้าใจ ในทีมทำงานด้วยกัน ถ้าไม่ใช่ต้องเสนอและแลกเปลี่ยนทันที แต่ถ้าสิ่งไหนยอมกันได้ก็ไม่ควรขัดแย้งกัน เพราะจะมีผลกระทบกับชาวบ้าน และการทำงาน

12.จะมีหน่วยงาน องค์กร หรือผู้มาบริจาคและทำอาหาร จากหลากหลายส่วน ควรเสนอการเข้ามาบริจาค หรือนัดหมาย โดยใช้พื้นที่กลางที่มีการจัด เพราะถ้าแจกของรายคน จะทำให้เกิดความขัดแย้ง ไม่เท่าเทียมกัน และก่อให้เกิดความแตกแยก

13."อยู่ได้กับทุกกลุ่ม" ไม่ควรเลือกเข้าข้างกับผู้นำ หรือแกนนำ กลุ่มใดกลุ่มหนึ่งควรเข้าหา พูดคุยได้ทุกฝ่าย ถึงดีหรือไม่ก็ตาม

14.ระบบสุขภาพ/สุขภาวะอนามัย เป็นเรื่องสำคัญ

(1) ควรแนะนำไม่ให้เกิดความสกปรก จะเกิดโรคระบาด

(2) ระบบการใช้น้ำ ควรดูระยะและตำแหน่งของครัวและห้องน้ำ (ห้องน้ำควรลาดเอียงมากๆ จะได้สะอาดดูแลง่าย)

บทที่ ๔

รูปแบบการทำงาน และเนื้องานของศูนย์ฯ

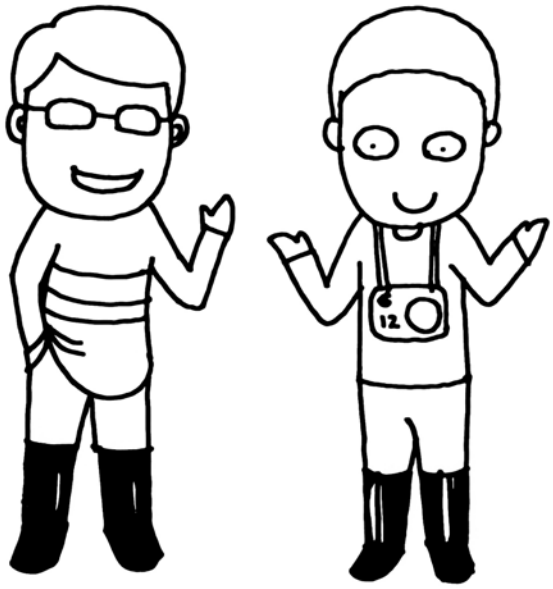

การช่วยเหลือ ฟื้นฟูผู้ประสบภัยน้ำท่วม โดยขบวนองค์กรชุมชนเป็นแกนหลัก

โครงสร้าง ระบบการทำงานอย่างมีส่วนร่วมของศูนย์ฯ

ทีมรับบริจาค
จัดระบบการเก็บของ ใช้ของ
จัดระเบียบการจัดแจก
ตรวจสอบ เช็คคลังเของแต่ละวัน

ทีมสันทนาการ
จัดกิจกรรมสุขภาพ นันทนาการ
ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
สร้างความผ่อนคลาย เช่น แข่งเรือ ร้องเพลง
รวมคนเกิดความสามัคคี

ทีมดูแลสุขภาพ ผู้สูงอายุ
ดูแลสุขภาพคนในศูนย์ฯ
จัดระบบการรักษาความสะอาด
ประสานหน่วยงานต่างๆเรื่อง
ปฐมพยาบาล ยารักษาโรค

ทีมอื่นๆ

ทีมรักษาความปลอดภัย (เฝ้าระวัง)
เฝ้าเวรยาม ป้องกันขโมย
ดูแลความเรียบร้อยในศูนย์
เฝ้าระวัง ติดตามสถานการณ์น้ำท่วม

ทีมประสานงาน
ประสานงานพื้นที่ ศูนย์กลางข้อมูล
และหน่วยงาน องค์กรภายนอก
สร้างความเข้าใจ แจ้งข่าว
ติดตาม กระตุ้น การระดมทุน

ทีมช่าง
สำรวจสภาพบ้าน ประมาณราคาบ้าน
ประสานงานท้องถิ่น ระดมช่างพื้นที่
ขอการสนับสนุนวัสดุก่อสร้าง
วางแผน ลงมือก่อสร้างร่วมกัน

ทีมข้อมูล
รวบรวมรายชื่อผู้เดือดร้อน
ผู้ประสานงาน
สรุปสภาพความเดือดร้อน
สำรวจความเสียหาย

ทีมอาหาร แม่ครัว
จัดระบบการจัดการ โรงครัว
ประกอบอาหาร
ดูแลอุปกรณ์ครัว วัตถุดิบ
กำหนดพื้นที่ งบประมาณ

เกิดทีมทำงานจากตัวแทน
และอาสาสมัครแต่ละชุมชนในพื้นที่

ศูนย์ฯภัยพิบัติ
ระดับพื้นที่ตำบล/เขต/เทศบาล

1.การจัดการตนเอง การอยู่ร่วมกันแต่ละชุมชน ระบบกลุ่มย่อย
2.มีระบบโครงสร้าง (เมือง จังหวัด ภาค ท้องถิ่น)
3.มีกลไก กติกาชุมชน การประชุมสรุปร่วมกัน
4.รวมทุน การจัดการศูนย์ภัยพิบัติ

เครือข่ายองค์กรชุมชน
และเจ้าหน้าที่ พอช.
ลงทำงานในพื้นที่
-มีความเข้าใจ
-อยู่ร่วมกับคนพื้นที่
-ปฏิบัติงานจริงในพื้นที่
-สรุปและประเมินผลทุกครั้ง

ศูนย์ฯภัยพิบัติ
ศูนย์ฯภัยพิบัติ
ศูนย์ฯภัยพิบัติ

ทีมขบวนจังหวัด
เครือข่ายองค์กรชุมชน

1.สำรวจข้อมูลพื้นที่ได้รับผลกระทบทั้งจังหวัด
2.จัดทีมทำงานในการลงหนุนเสริมแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า
3.เชื่อมโยงอำเภอที่ถูกน้ำท่วม และขบวนองค์กรชุมชน
4.เวทีเรียนรู้ แลกเปลี่ยน
5.ศูนย์ประสานงานความช่วยเหลือ

การช่วยเหลือ ฟื้นฟูผู้ประสบภัยน้ำท่วม โดยขบวนองค์กรชุมชนเป็นแกนหลัก

ทำไม??

ต้องจัดตั้งกองทุนแก้ไขปัญหาภัยพิบัติระดับตำบลโดยชุมชน

เนื่องจากปัญหาภัยพิบัติในปัจจุบัน เป็นปัญหาใหญ่ของสังคม การจัดตั้งกองทุนการจัดการภัยพิบัติระดับตำบล นั้นถือได้ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการแก้ไขปัญหาเครื่องมือหนึ่งเพราะเป็นการสร้างพลังและทุนภายในที่เริ่มจากผู้คนที่เดือดร้อนภายในตำบล ให้ลุกขึ้นมาพึ่งตนเองก่อนที่จะพึ่งคนอื่น ทั้งในเรื่อง รวมเงิน รวมคน รวมใจ รวมความคิด ซึ่งถือได้ว่าเป็นทุนที่สำคัญมาก และจะเป็นเครื่องมือในการเชื่อมโยงคนผู้เดือดร้อนเพื่อไปสู่การแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืน

กองทุนเป็นตัวเชื่อมโยง กลุ่มคนต่างๆมารวมกัน

เงินสนับสนุน
จาก ท้องที่ท้องถิ่น
อบต./เทศบาล/สนง.เขต ฯลฯ

เงินสมทบ
จากองค์กรชุมชน
เช่น สภาองค์กรชุมชน
สวัสดิการ สถาบันการเงิน ฯลฯ

เงินอุดหนุน
จาก หน่วยงานภาครัฐ
องค์กรเอกชนต่างๆ

สร้างกองทุนภัยพิบัติโดยชุมชน

เงินออม
จากผู้เดือดร้อน
และคนในตำบล

มีการประชุม,กติการ่วมกัน
โดยเน้นการช่วยเหลือแก้ไขความเดือดร้อนพึ่งตนเอง
มีกิจกรรมซ่อมแซมบ้าน ทำความสะอาดบ้าน การจัดการน้ำ วางแผนตำบล ส่งเสริมอาชีพ ฯลฯ

ตัวอย่างเช่น

มีผู้เดือดร้อนน้ำท่วม ทั้งตำบล		= 500 คน
ออมต่อเดือนแค่หักจากค่าข้าวหนึ่งมื้อ		= 30บาท ต่อคน
ฉะนั้น	ใน 1 เดือนจะมีเงินออม	= 500 คน x 30 บาท = 15,000 บาท
	ถ้าคิด 1 ปี หรือ 12 เดือน	= 15,000 บาท x 12 เดือน = 180,000 บาท
	ถ้าคิด 10 ปีหรือ 120 เดือน	= 15,000 บาท x 120 เดือน = 1,800,000 บาท

สามารถนำไปเป็นทุนดูแลเบื้องต้น และป้องกันภัยพิบัติในอนาคต
เช่น การทำอาชีพ,การซ่อมบ้าน,เตรียมการที่พักพิง
อาหารน้ำดื่มช่วงภัยพิบัติ เป็นต้น

การช่วยเหลือ ฟื้นฟูผู้ประสบภัยน้ำท่วม โดยขบวนองค์กรชุมชนเป็นแกนหลัก

จัดทำแผนการทำงานตำบล/ผังตำบล

แนวทางการทำงาน

1.จัดทำแผนพัฒนาตำบลทั้งระบบ

-ด้านทรัพยากรธรรมชาติ (แหล่งน้ำ,พื้นที่เกษตรกรรม,ที่ดินทำกิน)

-ด้านเศรษฐกิจ (ฟื้นฟูวิถีการผลิต,การเชื่อมโยงทุนภายใน)

-ด้านสังคม

-ด้านสุขภาพอนามัย

2.เชื่อมโยงหน่วยงาน สถานบันการศึกษา ในพื้นที่เข้าร่วม ในการจัดวิเคราะห์ผังตำบล

3.สร้างความเข้าใจ เป้าหมาย หลักการ การพัฒนาผังตำบล โดยใช้การจัดทำแผนที่ทำมือเบื้องต้น เพื่อพัฒนานำไปสู่การจัดทำผังตำบล

4.มีเวทีประชาคม ระดับหมู่บ้าน ตำบล โดยใช้ผังตำบลเป็นเครื่องมือ แบบมีส่วนร่วมหลายฝ่าย

การจัดการข้อมูล
เพื่อการจัดการภัยพิบัติด้วยขบวนองค์กรชุมชน

หลักการสำคัญ

1.กำหนดปัญหา หรือเป้าหมายที่จะใช้ข้อมูลให้ชัดเจน
2.ข้อมูลที่จัดเก็บไม่ต้องมาก เน้นตามความต้องการใช้
3.ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลตามสถานการณ์ทันที เพื่อให้นำมาใช้ได้ทันสถานการณ์
4.มีทีมดำเนินการจัดการข้อมูลที่มีองค์ประกอบของชุมชนและภาคีเข้าร่วม
5.มีกระบวนการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล ด้วยเวทีของคนในชุมชน

ข้อมูลเพื่อการจัดการภัยพิบัติใน 3 ระยะ

1.ข้อมูลที่ต้องจัดเก็บในระยะเร่งด่วน (จัดตั้งศูนย์)

-ข้อมูลพื้นที่ ตำแหน่งที่ตั้งศูนย์ช่วยเหลือ (ชื่อศูนย์ ที่ตั้ง ชื่อ-สกุล เบอร์โทร ผู้ประสานงาน)
-ข้อมูลผู้ประสานระดับตำบล/เมือง/จังหวัด และผู้นำท้องถิ่น หรือหน่วยงานภาคีในพื้นที่
-ข้อมูลความเดือดร้อน (สภาพน้ำท่วม จำนวนผู้เดือดร้อน ข้อมูลความต้องการเร่งด่วน)

2.ข้อมูลที่ต้องจัดเก็บในระยะการฟื้นฟู

-ข้อมูลความเสียหายภาพรวม จำนวนตำบล จำนวนชุมชน จำนวนครัวเรือน จำนวนคน
-ข้อมูลความเสียหายของที่อยู่อาศัย (เสียหายทั้งหลัง เกิดครึ่ง บางส่วน)
-ข้อมูลความสียหายของการประกอบอาชีพ (นา สวน สัตว์เลี้ยง ฯลฯ)
-ข้อมูลความต้องการช่วยเหลือ (ซ่อมแซมบ้าน ส่งเสริมอาชีพ ปัจจัยพื้นฐาน ฯลฯ)
-ข้อมูลการฟื้นที่ขบวนองค์กรชุมชนดำเนินการได้เองในพื้นที่/การช่วยเหลือจากหน่วยงาน และภาคีอื่นๆ

3.ข้อมูลที่ต้องจัดเก็บเพื่อการจัดการภัยพิบัติระยะยาว

-ข้อมูลแผนที่ GIS /สถิติความเสียหายในปีที่ผ่านๆมา
-ข้อมูลเชิงวิชาการ แนวโน้มของภัยพิบัติในอนาคต
-ข้อมูลบทเรียน องค์ความรู้ รูปธรรมความสำเร็จของการจัดการภัยพิบัติของขบวนองค์กรชุน
-ข้อมูลเพื่อการจัดตั้งกองทุนระดับตำบล/เมือง/อำเภอ/จังหวัด
-ข้อมูลหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
-ข้อมูลแผนการจัดการน้ำโดยขบวนองค์กรชุมชน
-ข้อมูลเพื่อการเสนอเชิงนโยบาย
-ฯลฯ

การช่วยเหลือ ฟื้นฟูผู้ประสบภัยน้ำท่วม
โดยขบวนองค์กรชุมชนเป็นแกนหลัก

ขั้นตอนการสำรวจข้อมูลในช่วงภัยพิบัติ

1.การทำความเข้าใจการทำข้อมูล โดยให้เห็นการทำข้อมูลมีประโยชน์อย่างไร เป้าหมายนำไปสู่สิ่งใด

2.นำข้อมูลที่ได้มา ตรวจสอบร่วมกันในระดับหมู่บ้านก่อน และให้แต่ละหมู่มาดูร่วมกันระดับตำบลและนำข้อมูลของหน่วยงาน ท้องถิ่นต่างๆ มาดูร่วมกัน

2.1 บางครั้ง จะมีหน่วยงาน หรือองค์กรอื่นๆ ได้มีการจัดเก็บข้อมูลไว้แล้ว เช่น จปฐ. อสม. ท้องถิ่น (ส่วนไหนทำแล้ว หรือขาดก็เอามาเพิ่มเติม ควรอ้างอิงข้อมูลล่าสุด)

2.2 เพื่อการยอมรับ ละมีส่วนร่วมควรมีการทำการสำรวจร่วมกันตั้งแต่ต้น (ชวนหน่วยงานฯ มาร่วมจัดทำข้อมูลพร้อมกันกับชุมชน)

3.จัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหาที่ได้จากข้อมูล และการหาทางแก้ไขร่วมกัน

4.การสำรวจข้อมูลผู้ประสบภัยพิบัติ จำเป็นต้องมาจากข้อมูลชาวบ้านที่เดือดร้อนจริง และมีส่วนร่วมการทำข้อมูลให้มากที่สุด

4.1 ควรทำข้อมูลในช่วงที่มีสถานการณ์ที่เดือดร้อน จนถึงช่วงก่อนการฟื้นฟู (เพราะจะไม่เกิดความร่วมมือของชาวบ้าน สถานการณ์ได้คลี่คลายลงจึงไม่มีความจำเป็น และที่สำคัญถ้าไม่ครอบคลุมผู้เดือดร้อน อาจมีคนที่ตกหล่นไม่ได้รับความช่วยเหลือ)

4.2 ควรมีการแบ่งหน้าที่ หรือช่วยกันลงเก็บข้อมูลตามคุ้ม ตามซอย กลุ่มย่อยต่างๆ เช่น กลุ่มแม่บ้าน กลุ่มเกษตรกร เป็นต้น

4.3 อาจจะเริ่มทำจากผู้ที่ให้ความร่วมมือก่อน แล้วค่อยๆทำกับกลุ่มอื่นต่อไป

5.หลังจากได้มีการจัดเก็บข้อมูลหมดแล้ว มาสรุปข้อมูล ละบันทึกลงฐานข้อมูล (EXCEL) แล้วต้องเก็บข้อมูลนี้ไว้ใช้ในระดับหมู่บ้าน หรือตำบล เพื่อเป็นฐานข้อมูลการพัฒนาด้านอื่นๆต่อไป (เอามาใช้ได้ง่าย เก็บไว้ที่หมู่บ้าน หรือที่ศาลาประชุม ที่ทำการหมู่บ้าน หรือตำบล)

ข้อคิดเห็น / ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- เชื่อว่าคนสามารถเปลี่ยนแปลงตนเองได้ ทั้งความคิด และพฤติกรรม เพราะเรา(คนที่ได้อ่านตอนนี้)ก็เคยเป็นอย่างคนอื่นๆที่ไม่ร่วม ไม่สนใจ ไม่ทำอะไร
- เริ่มต้นการรวมกลุ่มที่ เกิดจากปัญหาเหมือนกัน เช่น ปัญหาลูกหลานติดยาเสพติด ปัญหาไม่มีที่ทำกิน ปัญหาน้ำท่วมบ้าน ฯลฯ
- การแก้ไขปัญหาควรเริ่มจากปัญหาภายในหมู่บ้าน หรือตำบลของตนเอง(ชาวบ้านในพื้นที่) ไม่ได้เกิดจากปัญหาที่เกิดจากคนภายนอก บอกว่านี้เป็นปัญหาของหมู่บ้าน ตำบลของเรา
- ควรทำให้เกิดรูปธรรมความสำเร็จที่เห็นชัดเจน แล้วคนที่ไม่เข้าร่วม ไม่สนใจก็จะเริ่มเข้ามาร่วม(ซึ่งกลุ่มนี้ ได้บอกและอธิบายถึงผลที่ได้ทำแล้วจะมีประโยชน์อย่างไรตั้งแต่ต้น)

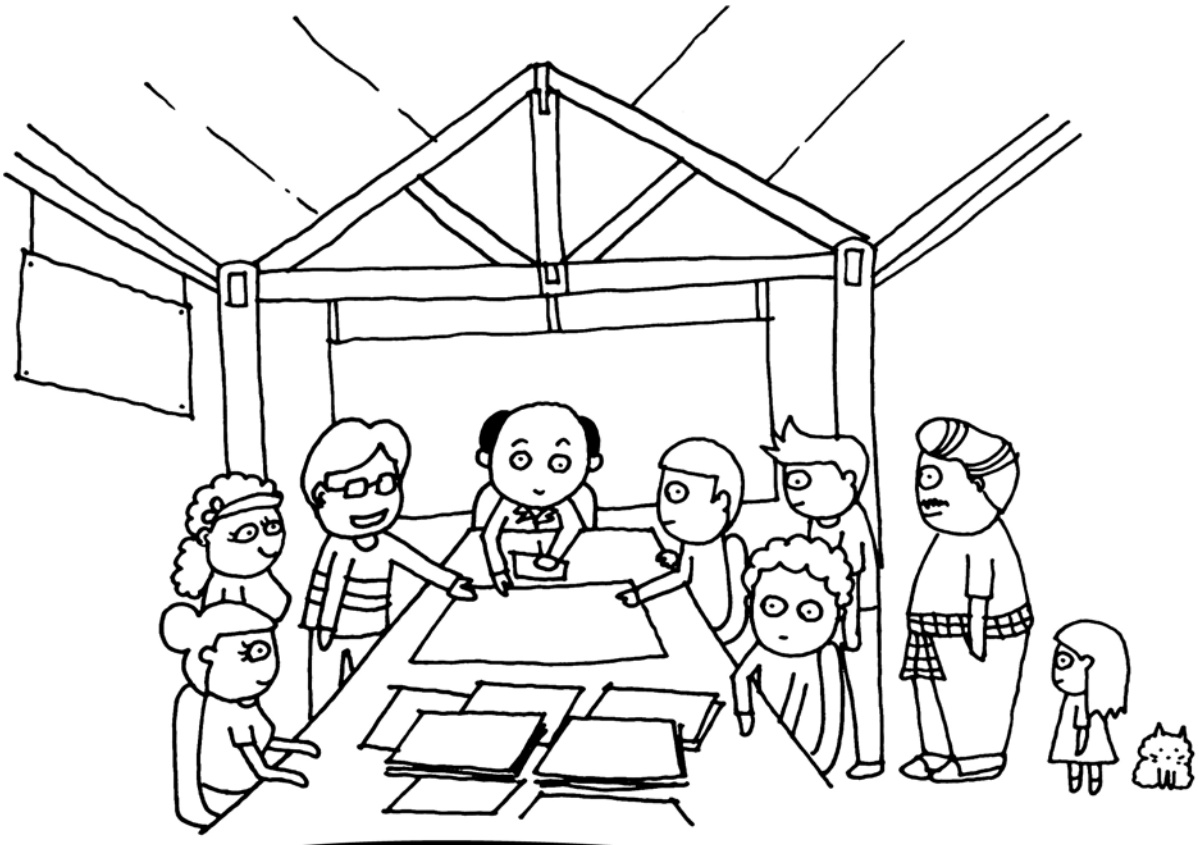

บทที่ ๕

ภาคผนวก “แบบฟอร์มการสำรวจและแผนที่น้ำท่วม”

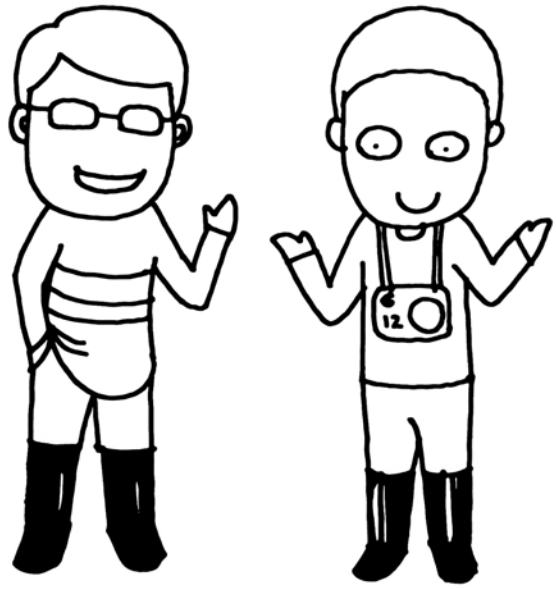

แบบฟอร์มเก็บข้อมูลในพื้นที่ประสบภัยพิบัติ | วันที่บันทึกข้อมูล

1. ข้อมูลพื้นที่

- จังหวัด ……
- อำเภอ/เขต……
- ตำบล/แขวง ……

2. ข้อมูลผู้ประสานงานระดับตำบล/เมือง

ชื่อ-สกุล…… หมายเลขโทรศัพท์……

ชื่อ-สกุล…… หมายเลขโทรศัพท์……

3. ข้อมูลผู้ประสานงานในพื้นที่ระดับจังหวัด

ชื่อ-สกุล…… หมายเลขโทรศัพท์……

ที่ติดต่อ……

4. ข้อมูลความเดือดร้อนเสียหาย

- สภาพน้ำท่วมและผลกระทบ (พร้อมระบุวันที่)

……

……

- จำนวนหมู่บ้านผู้เดือดร้อน (โดยประมาณ)…… - จำนวนชุมชน……
- จำนวนครัวเรือน…… - จำนวนคน……
- ว/ด/ป ที่น้ำเริ่มท่วมในพื้นที่……
- ความต้องการเร่งด่วน

☐ ถุงยังชีพ	จำนวน.....	☐ ข้าวสาร/อาหารแห้ง	จำนวน.....
☐ เสื้อชูชีพ	จำนวน.....	☐ น้ำดื่ม	จำนวน.....
☐ พาหนะ (เรือ)	จำนวน.....	☐ อาหารกล่อง	จำนวน.....
☐ สุขภัณฑ์	จำนวน.....	☐ ไฟฉาย/เทียนไข/ไม้ขีดไฟ	จำนวน.....
☐ ถุงดำ/ถุงมือ	จำนวน.....	☐ อื่นๆ	ระบุ.....

5. **ข้อมูลผู้นำท้องถิ่น**

ชื่อ-สกุล…… หมายเลขโทรศัพท์……

ที่ติดต่อ……

6. ศูนย์ช่วยเหลือ/ที่ตั้ง

ศูนย์ที่ชุมชนบริหารจัดการ

ชื่อศูนย์……

ที่ตั้ง (ระบุสถานที่)……

ชื่อ-สกุล ผู้ประสานงาน…… หมายเลขโทรศัพท์……

ชื่อ-สกุล ผู้ประสานงาน…… หมายเลขโทรศัพท์……

ศูนย์ช่วยเหลืออื่น ๆ

ชื่อศูนย์……

หน่วยงานที่รับผิดชอบ……

ชื่อ-สกุล ผู้ประสานงาน…… ตำแหน่ง……

หมายเลขโทรศัพท์……

ชื่อศูนย์……

หน่วยงานที่รับผิดชอบ……

ชื่อ-สกุล ผู้ประสานงาน…… ตำแหน่ง……

หมายเลขโทรศัพท์……

แบบสำรวจครอบครัวผู้ประสบภัยพิบัติ จังหวัด

1. **ข้อมูลครอบครัวผู้ประสบภัยพิบัติ**

ชื่อหัวหน้าครอบครัว.....นามสกุล.....เลขบัตรประชาชน.....
บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ชื่อบ้าน.....ตำบล.....อำเภอ..... เบอร์โทรศัพท์.....

สมาชิกที่อยู่อาศัยในครอบครัว.....คน (ทั้งครอบครัวหลัก และครอบครัวขยายที่อยู่จริง)

ลำดับ	ชื่อ-นามสกุล	อายุ	อาชีพ	สมาชิกกองทุนสวัสดิการ	
				เป็น	ไม่เป็น

2. **ที่อยู่อาศัย**

2.1 **ลักษณะที่อยู่อาศัย** ☐บ้านเช่า ☐ห้องเช่า ☐ของตนเอง ☐ อื่นๆ.....

2.2 **การครอบครองที่ดินที่ตั้งที่อยู่อาศัย** ☐ของตนเอง ☐ เช่าที่ดิน ☐อาศัยอยู่ในที่ดินผู้อื่นโดยไม่เสียค่าเช่า ☐ ไม่มีเอกสารสิทธิ์

2.3 **ความเสียหายของที่อยู่อาศัย**

☐ บ้านทั้งหลัง ลักษณะความเสียหาย คือ.....

☐เสียหายบางส่วน ลักษณะความเสียหาย คือ.....

3. **การประกอบอาชีพ**

3.1 **การครอบครองที่ดินทำกิน**

☐ของตนเอง.....ไร่ ☐เช่า.....ไร่ ☐ ทำกินในที่ดินของคนอื่นโดยไม่เสียค่าเช่า.....ไร่ ☐อื่นๆระบุ.....

3.2 **ลักษณะที่ดินทำกินและความเสียหาย**

☐ ที่นาทั้งหมด.....ไร่ เสียหาย.....ไร่ ☐ ที่สวนทั้งหมด.....ไร่ เสียหาย.....ไร่

☐ บ่อปลา บ่อกุ้ง ทั้งหมด.....ไร่ เสียหาย.....ไร่ ☐ อื่นๆ .....ทั้งหมด.....ไร่ เสียหาย.....ไร่

☐ อุปกรณ์ประกอบอาชีพ ระบุชนิด.....จำนวน.....

ระบุชนิด.....จำนวน.....

4. การแก้ไขความเสียหายที่ได้รับแล้วจากช่วงน้ำท่วม

4.1 การแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง วิธีการ (ระบุ)

.....

4.2 ได้รับความช่วยเหลือจากภายนอก

☐ อบต./เทศบาลตำบล เรื่อง.....

☐ กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณะภัย เรื่อง.....

☐ เกษตร เรื่อง.....

☐ กระทรวงการพัฒนาสังคมฯ เรื่อง.....

☐ องค์กรภาคเอกชน /ธุรกิจ เรื่อง.....

☐ อื่นๆ คือ..... เรื่อง.....

5. สิ่งจำเป็นที่ความต้องการในระยะเฉพาะหน้า ☐ ข้าวสาร/อาหารแห้ง ☐ ยาน้ำกัดเท้า ☐ ส้วม ☐ เต้นท์อยู่อาศัยชั่วคราว ☐อุปกรณ์ประกอบอาชีพ.....☐ อื่นๆ.....

6. สิ่งจำเป็นที่ต้องการช่วงหลังน้ำท่วมในระยะต่อไป

6.1 การซ่อมแซมปรับปรุงบ้าน ☐ ประตู/หน้าต่าง (ระบุชนิด).....จำนวน.....

☐ระบบไฟฟ้าในบ้าน (ระบุชนิด).....จำนวน.....

☐ระบบประปา สุขาภิบาล (ระบุชนิด).....จำนวน.....

☐หลังคาบ้าน (ระบุชนิด).....จำนวน.....

☐ผนังบ้าน (ระบุชนิด).....จำนวน.....

☐อื่นๆ (ระบุชนิด).....จำนวน.....

รวมประมาณค่าใช้จ่ายทั้งหมด.....บาท ใช้เงินตนเอง.....บาท

เงินที่ต้องกู้ยืม /สนับสนุนจาก.....จำนวน.....บาท

ความต้องการแก้ไขปัญหาการประกอบอาชีพ

☐เมล็ดพันธ์/พันธ์พืช (ระบุชนิด).....จำนวน.....

☐สัตว์เลี้ยง(ปลา/ไก่/ฯลฯ) (ระบุชนิด).....จำนวน.....

☐อื่นๆ (ระบุชนิด).....จำนวน.....

สำรวจข้อมูลเมื่อ วัน/เดือน/ปี.....ผู้ประสานงาน.....เบอร์โทรศัพท์.....

WGS 84

มาตราส่วน 1:1,000,000

แผนที่แสดงพื้นที่น้ำท่วมบริเวณลุ่มน้ำเจ้าพระยา
ระหว่าง วันที่ 20 – 22 ต.ค. 54

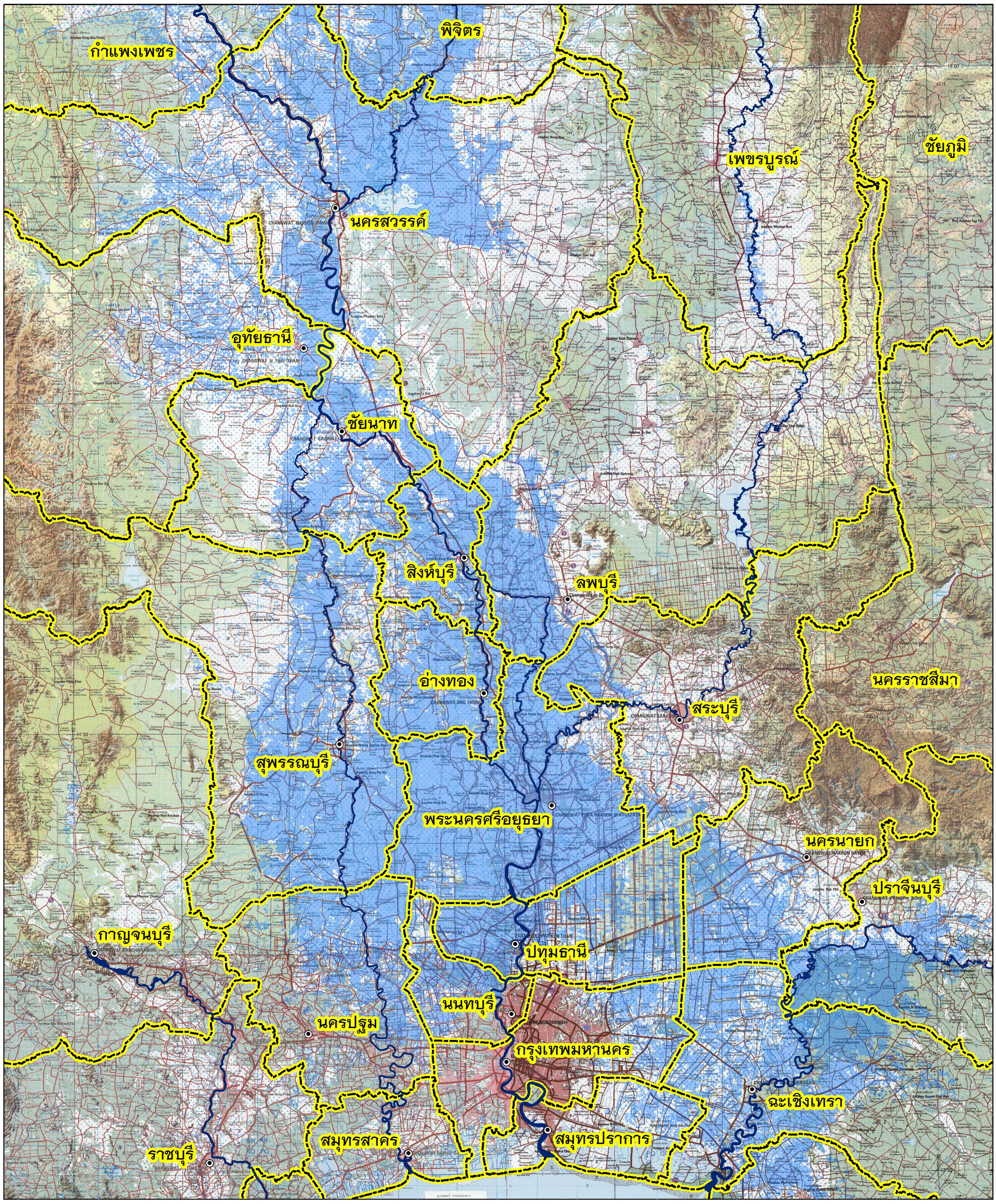

แผนที่ฉบับนี้จัดทำเพื่อวางแผนช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัย ปี 2554

ข้อมูลน้ำท่วมได้จาก สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน)

จัดทำโดย กรมแผนที่ทหาร กองบัญชาการกองทัพไทย

0 10 20 40 60 80 100 กิโลเมตร

แผนที่ฉบับนี้ใช้ระบบพิกัด ยูทีเอ็ม เขตกริด 47

NE47-14	NE47-15	NE47-16	NE48-13
ND47-02	ND47-03	ND47-04	ND48-01
ND47-06	ND47-07	ND47-08	ND48-05
	ND47-11	ND47-12	ND48-09
	ND47-15	ND47-16	ND48-13

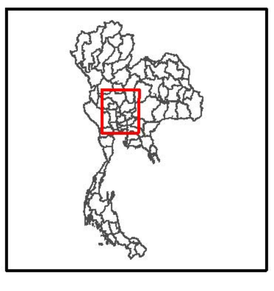

คำอธิบายสัญลักษณ์

- ที่ตั้งจังหวัด
- ขอบเขตจังหวัด
- แหล่งน้ำ
- พื้นที่น้ำท่วมปัจจุบัน
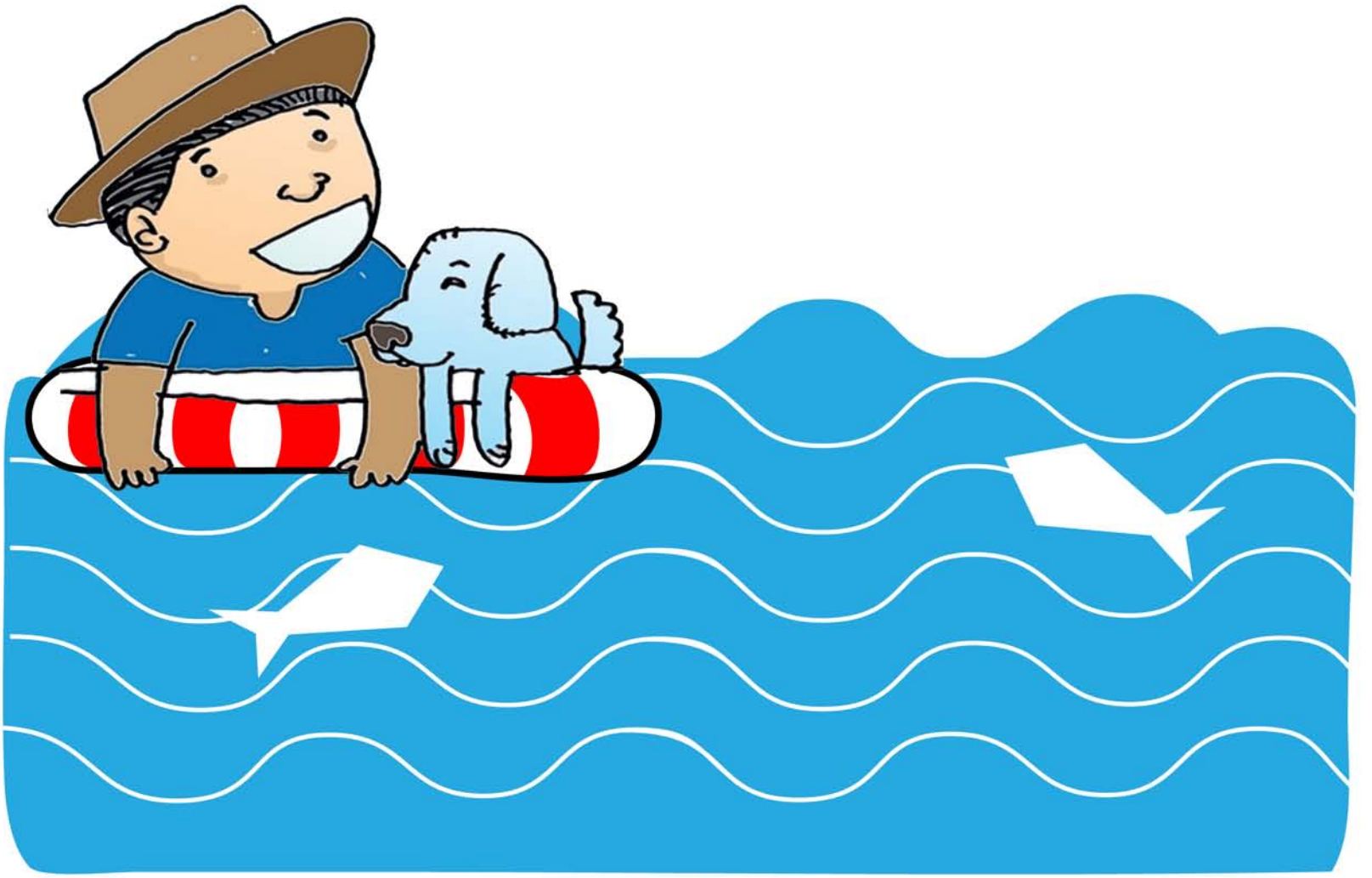
สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๙๑๒ ถนนนวมินทร์ แขวงคลองจั่น เขตบางกะปิ กรุงเทพฯ ๑๐๒๔๐
โทรศัพท์ ๐-๒๓๗๘-๘๓๐๐-๔ โทรสาร ๐-๒๓๗๘-๘๓๒๑
E-mail: codi@codi.or.th http://www.codi.or.th